

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2010. augusztus 11.)

a hitelintézetek tartalékképzési követelményéről

(CON/2010/68)

Bevezetés és jogalap

2010. július 20-án az Európai Központi Bank („EKB”) felkérést kapott a Magyar Nemzeti Banktól („MNB”), hogy alkosson véleményt a tartalékképzési kötelezettségről szóló rendelettervezetről (a továbbiakban: rendelettervezet).

Az EKB-nak a vélemény meghozatalára szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és a 282. cikkének (5) bekezdésén, valamint a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetéről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat¹ 2. cikke (2) bekezdésén alapul, mivel a törvénytervezet olyan tagállam monetáris politikai eszközeivel kapcsolatos, amelynek hivatalos pénzneme nem az euro. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A rendelettervezet célja

1.1 A konzultációs kérelemhez csatolt indokolás szerint az MNB 2008 novemberében a 2002 óta érvényben volt 5 %-os tartalékrátát egyetlen lépésben az eurorendszer által jelenleg alkalmazott 2 %-ra csökkentette. Ez a magyar bankközi piacot érintő bizalmi válságra tett válaszlépés volt. A tartalékráta csökkentését főként a devizakitettségeik miatt számos nagy magyar bankot érintő likviditásszüke váltotta ki. A lépés jelentős mértékben hozzájárult e hitelintézetek forintlikviditási többletének csökkentéséhez, ezzel mérsékelve a bankszektor stabilitását érintő kockázatokat. Az alacsonyabb tartalékráta azonban a magyar piacon számos kisebb bank számára kihívást jelentett a likviditási szükségletek nagyobb mértékű ingadozásával való megbirkózás terén. Ezt a problémát súlyosbította az a tény, hogy a bankközi piac a 2008-as válság előtti időszakhoz viszonyítva még mindig gyenge, egyebek mellett a kockázatkerülés miatt.

1.2 Az MNB elnökének a kötelező tartalékráta mértékéről szóló 15/2008 (XI.24.) rendelete szerint a tartalékképzési kötelezettség alá tartozó magyar hitelintézetekre jelenleg 2%-os tartalékráta irányadó. A rendelettervezet célja a tartalékképzésre kötelezett hitelintézetek számára választási

¹ HL L 189., 1998.7.3., 42. o.

lehetőséget biztosítani az alábbi tartalékráták közül: 2 %, 3 %, 4 % vagy 5 %. A rendelettervezet az MNB Monetáris Tanácsa általi jóváhagyást követően lép hatályba.

2. Általános észrevételek

- 2.1 A közelmúltbeli válság tapasztalatai igazolták a központi banknál tartott tartalékok pufferhatásának fontosságát. Ez azt is magában foglalja, hogy egyes bankok számára előnyös egy nem túl alacsony tartalékráta. Ezzel összefüggésben az EKB megéri az MNB azon felfogását, hogy a bankrendszerre telepíti a tartalékráta meghatározásáért való felelősséget. Ugyanakkor a dinamikus és hatékony bankközi piac garantálásához szükség van olyan ösztönzőkre, melyek a hitelintézeteket aktív likviditáskezelésre sarkallják. E tekintetben ajánlott a rendelettervezettel bevezetett intézkedések magyar bankközi piac működésére gyakorolt esetleges hatásainak folyamatos, hosszú távú figyelemmel kísérése. Hasonlóképpen, megfontolást igényelnének a likviditási sokkok nagyságának és gyakoriságának csökkentésére szolgáló alternatív módozatok is. Hasznos lenne foglalkozni az MNB-t a rendelettervezet bevezetésére indító likviditási sokkok forrásaival is.
- 2.2 Konkrétabban: az egynapos betétek jelentős felhalmozódása mögött húzódó legjelentősebb okot azok a nehézségek képezik, melyekkel egyes magyar bankok likviditásigényük (pl. ügyfelek nagyösszegű ügyletei miatti) jelentős sokkjaival való megbirkózás során szembesültek. Rövid távon és az euroövezethez való csatlakozás irányába mutató konvergenciafolyamat alatt az MNB-nek nagyobb rugalmasságra lehet szüksége a likviditási sokkok és a nemzeti monetáris politika végrehajtását hátráltató piaci hiányosságok kezelésében. Azok a tagállamok, melyeknek hivatalos pénzneme nem az euro, megtartják hatásköreiket a monetáris politika terén; azonban az egységes monetáris politika végrehajtását illetően szükség lesz az eurorendszer operatív keretrendszerével való összhang korábbi megteremtésére. Az ilyen tagállamok hitelintézeteinek ismerniük kell azokat a követelményeket, melyek az euro bevezetését követően fognak érvényesülni, ilyen az egységes 2 %-os tartalékráta is.

3. Különös észrevételek

Az euro magyarországi bevezetésével az EKB tartalékképzési követelményei fognak érvényesülni, különösen a következők: a) a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányának 19. cikke; b) a kötelező tartalék Európai Központi Bank által történő alkalmazásáról szóló, 1998. november 23-i 2531/98/EK tanácsi rendelet²; c) a kötelező tartalékok alkalmazásáról szóló, 2003. szeptember 12-i EKB/2003/9 rendelet³; valamint d) a tartalékalap meghatározása és kiszámítása tekintetében a monetáris pénzügyi intézményi szektor összevont mérlegéről szóló, 2008. december 19-i EKB/2008/32 rendelet (átdolgozott változat)⁴. Az EKB/2008/32 rendelet 11. cikke és III. melléklete

² HL L 318., 1998.11.27., 1. o.

³ HL L 250., 2003.10.2., 10. o.

⁴ HL L 15., 2009.1.20., 14. o.

előírja, hogy a hitelintézetek által az EKB/2008/32 rendelet szerint jelentett statisztikai adatokat kell a kötelező tartalék céljaira is felhasználni. Az e rendeletben meghatározott különös szabályok elsőbbséget élveznek az EKB/2003/9 rendelet előtt és a kis méretű hitelintézetekre, a csoportos adatszolgáltatásra és egyesülés esetén irányadó tartalékképzési követelményekre vonatkoznak.

Ezt a véleményt az elfogadását követő két hónap múlva közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2010. augusztus 11.

[aláírás]

az EKB alelnöke

Vitor CONSTÂNCIO